

zesentwintigste zondag door het jaar A
1 oktober 2017

Gods wegen zijn ondoorgrondelijk. Dat zeggen we vaak als we de samenloop van allerlei omstandigheden zoeken te duiden. Als we niet kunnen vatten waarom iets gaat zoals het gaat. Wanneer mensen wegen gaan die ons onbegrijpelijk toeschijnen. God lijkt zich in allerlei bochten te wringen; zo nemen we Hem waar.

Maar vandaag lijkt de Schrift ons van repliek te willen dienen. Ons? Zeker, het is waar dat de woorden die we gelezen hebben ooit waren gericht tot andere mensen in een andere tijd. Maar we geloven en weten diep van binnen: Gods Woord gebeurt; het is geen dode letter, maar telkens wanneer het wordt gelezen in geloof, ademt het in ons, knaagt het in ons, wekt het ons tot nieuw leven; wij worden bewogen en bewoond door het Woord, ook zoals het vandaag klinkt.

En nu horen wij: 'Is het werkelijk waar, dat Mijn wegen niet recht zijn?' Alleen al die ene zin mag ons tot denken bewegen. Niet alleen tot nadenken, maar hopelijk ook tot vooruit denken. Ons eigen vermeende gelijk stuit hier op een tegenstem: 'Is het niet veeleer zo, dat jullie eigen wegen niet recht zijn?'

Je hebt mensen die zich presenteren als rechtvaardig en waarachtig. Menigeen kijkt naar hen op, ze zijn een voorbeeld en misschien ook een toeverlaat. Maar dan slaan ze, om welke reden dan ook, een heel andere weg in. Misschien begaan ze een bepaalde misstap of worden ze beïnvloed door anderen. En hun aanvankelijk goede en voorbeeldige levenswijze tendeeert naar een eerder duistere en onoprechte praktijk. Zo iemand gaat geen wegen ten leven meer, zegt de Schrift. Zo'n manier van omgaan met jezelf en met anderen is ten dode.

Het omgekeerde kan echter ook geschieden: dat iemand heilloze wegen bewandelt, en menigeen die er schande van spreekt. Maar op een geëigend ogenblik komt ie toch tot andere gedachten, betert zich, slaat nieuwe paden in en groeit uit tot een oprecht, waarachtig en gelukkig mens.

Daarom is het zo belangrijk, je steeds bewust te zijn van de weg waarop je je bevindt. Van de keuzes die je maakt, of ook juist niet maakt. Achter Gods ondoorgrondelijkheid kun je je niet verschuilen. Hij wil het leven van ieder, nooit zal hij iemand laten vallen. Dat doet de mens zelf. En die is verantwoordelijk voor wat ie doet.

Wat denkt u van het volgende? Dat is Jezus' vraag ook aan ons. Wat denk je van de volgende parabel? En Hij vertelt: Een man had twee zonen. Ik stel me zo voor dat er onder zijn gehoor velen waren die zelf vader waren geworden van een of meer kinderen. Misschien hadden ze zorgen om hen, omdat ze andere wegen waren

ingeslagen dan zij hadden proberen voor te leven. Jezus' gelijkens zal zeker tot hun verbeelding hebben gesproken.

Een man had twee zonen. De een zei 'ja', maar deed 'neen'; de ander kwam op zijn aanvankelijk 'neen' terug en deed 'ja'. Hoe herkenbaar voor die mensen. Hoe invoelbaar ook voor ons. Jezus laat de mensen zelf met Hem meedenken: 'Wie van de twee heeft nu echt de wil gedaan van zijn vader?' Het antwoord ligt zo voor het oprapen: natuurlijk is de laatstgenoemde degene die echt gehoorzaam was.

Maar tegelijk schrikt het publiek. Want tussen de regels en achter de woorden klinkt iets anders mee. Jezus spreekt over henzelf. Ze hebben niet geluisterd. Niet echt, tenminste. Ze hebben wel ja en amen gezegd, maar niettemin gingen ze daarna hun eigen weg. Ze hebben wel de schijn opgehouden, maar achter de façade van vroomheid en plichtsgetrouwheid ging hun ware aard schuil. Ze bleken niet in staat tot diepe bekering in de binnenkamer van het hart.

En de vergelijking is des te schrijnender, omdat Jezus daartegenover een ander slag mensen plaatst: het uitschot, de verachtelijken, de belastinginners en de publieke vrouwen, en nog anderen die allen met de nek worden aangekeken. In de ogen van de vromen zijn zulke lieden zondaars; het oordeel over hen is reeds geveld. Maar Jezus kijkt naar deze verstotenen met andere ogen. Hij ziet hun goede inslag, hun onaangetaste kern, en daarmee de mogelijkheid zich echt te bekeren.

Misschien hebben deze mensen een lange weg afgelegd voordat ze ja konden zeggen. Want het gaat niet vanzelf. Voor God kiezen, naar zijn stem luisteren, stuit soms op innerlijke weerstand, verzet, een ego dat schreeuwt: ja, maar'. Kiezen voor God kan pas echt gebeuren na een heel proces van rijping, van aanvaarding, van liefde voor jezelf en anderen, van schuren en schurken langs je grenzen. Je zult in gesprek moeten gaan met dat deel van jezelf dat zegt: Nee, ik wil niet. Je zult moeten doorvoelen wat het is om echt ergens spijt van te hebben. Je zult opnieuw op weg moeten gaan. Maar ja mag ook ondervinden dat het dan nog steeds niet te laat is. Dat er een toekomst in het verschiet ligt.

En God? God zoekt de mens. Onvermoeibaar en – inderdaad – ondoorgrondelijk. Altijd blijft Hij hopen. Zijn hart gaat naar ons uit, naar ieder persoonlijk. Elke dag opnieuw. Elke nacht nabij – als geen ander. Hij heeft 'ja' gezegd tegen ons, mensen, tegen deze aarde, deze gewonde en verscheurde wereld. Hij heeft 'ja' gezegd tegen ons eigen bestaan, in alle broosheid en kwetsbaarheid. 'Ik ga met je mee', heeft Hij beloofd. En wij geloven Hem op zijn woord. 'Ik zal zegenen die jou zegenen'. 'Ik zal je dragen, nog als je oud en grijs bent zal Ik je torsen. Ik het beloofd en Ik zal het doen'. 'Ik zal er zijn'.